

DOI 10.36074/grail-of-science.25.06.2021.047

ЕКСПЛІКАЦІЯ ПРОЦЕСУ ІНДИВІДУАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТРАНСЦЕНДЕНТНОЇ ФУНКЦІЇ ПСИХІКИ В КОНТЕКСТІ ФІЛОСОФСЬКИХ ТА ПСИХОАНАЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ КАРЛА ҐУСТАВА ЮНҐА

Мазур Марина Олегівна

аспірант кафедри філософії

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна

Вступ. Індивідуація розглядається швейцарським психоаналітиком Карлом Ґуставом Юнґом (1875 –1961рр.), як процес виокремлення окремого індивіда з маси, тобто, як психологічна диференціація, що сприяє розкриттю індивідуальності особистості та розвитку її вроджених схильностей. Але для того, щоб досягти індивідуації треба активувати процес інтеграції свідомості (Еґо) і безсвідомої інстанції психіки, інакше кажучи досягти симбіотичної взаємодії двох протилежних структур. Підтримуючи позицію Карла Юнґа, італійський науковець Джованні Маддалена писав, що «задача індивідуації рівнозначна тому, щоб надати порядок або сенс хаотичному потенціалу, яким є колективне безсвідоме...(прим. переклад тут і далі по тексту мій – М.М.)»[1, р.6]. Карл Ґустав Юнґ зауважує, що головну роль у процесі індивідуації – розвитку Самості (нім. Selbst) особистості відіграє трансцендентна функція (нім. Transzendente Funktion), яка з'єднує між собою обидві установки, себто поєднує та підтримує рівноцінну контрпозицію свідомості (Еґо) та безсвідомої області психіки. Як свідчить, австралійський вчений Метью Гілдерслів «розгадати загадку трансцендентної функції Юнґа – це подолати карликове неавтентичне еґо...»[2,р.100].

З точки зору Карла Ґустава Юнґа, архетип Самості є архетипом цілісності і регулятором психічної діяльності, який затверджує прагнення і можливості людини, як перспективу досягнення самоздійснення. Проаналізувавши погляди мислителя американський професор Хонґю Ванг наголошує на твердженні Карла Юнґа, який говорив про те, що необхідно прорватися крізь аналітичне та лінійне мислення, яке обмежує психіку»[3, р.46]. До того ж слід наголосити, що процес індивідуації сприяє усвідомленню безсвідомого і таким чином забезпечує людині алібі, яке допоможе їй залишатися цілісною, незважаючи на будь-які зовнішні фактори впливу. Доречно також додати до вищесказаного,

що безсвідоме відіграє роль природного блокіратора, який захищає психіку від перенапруження і підтримує душевний стан людини. Тут йдеться про те, що занурення в безсвідомі глибини психіки пов'язане з розширенням свідомості, яке призводить до катарсису, тобто звільнення від почуття страху та тривоги. Однак, вчені з Австралії та Ірану Паріса Шамс і Фаріде Пургів уточнюють, що «колективне безсвідоме забезпечує підґрунтя для виникнення синхроністичних явищ, адже це можливо, оскільки саме архетипи є засобом, за допомогою якого колективне несвідоме може знайти вираження...»[4, р.50].

Метою дослідження є експлікація процесу індивідуації особистості крізь призму інтерпретації трансцендентної функції психіки в контексті філософських та психоаналітичних поглядів Карла Густава Юнга.

Основні результати дослідження. Трансформація особистості у Карла Густава Юнга – це процес інтеграції безсвідомої та свідомої психічної інстанції, що ґрунтувався на аналізі середньовічних алхімічних ремінісценцій.

З точки зору Карла Густава Юнга індивідуація нагадує алхімічний процес перетворення неживої, мертвої матерії на еліксир життя, справжнє золото (лат. *lapis philosophorum* – філософський камінь) з яким порівнюється розвинута Самість. Вчений вибудовує свою концепцію індивідуації особистості на езотеричному, гностичному і алхімічному фундаменті. На переконання Карла Юнга, трансцендентна функція розкриває сутність індивідуації, як процесу звільнення свідомого цілісного індивіда, як духовної істоти з тенет матеріального світу. Крім того, юнгівське вчення присвячене індивідуації затверджує принцип Самості [*par excellence* => принцип поєднання протилежностей], наприклад (світла / темряви; добра і зла) і тим самим протирічить православному віровченню. Цебто тут мова йде про те, що на відміну від Самості, яка включає в себе свідому та безсвідому область, християнське віровчення базується лише на гуманістичних засадах і заперечує будь-яке зло, яке існує в світі (прим. Ісус Христос [A і Ω], як архетип Самості є лише символом добра). Відштовхуючись від принципів християнської етики, можна зробити висновок про те, що протистояти злу може лише любов та добро, які дарують людині крила. Звідси випливає, що аналітичному юнгівському підходу протистоїть християнський постулат, який наголошує з одного боку, на тому, що образ людини та її самоактуалізація безпосередньо залежить від Божого Провидіння і тому вона повинна прожити своє життя з вірою у серці. А з іншого боку, Карл Густав Юнг зазначає, що людина також повинна на своєму власному досвіді зрозуміти, що таке добро і що таке зло. Тому що розуміння природи зла є необхідною умовою для розвитку Самості.

Висновки. В межах даного дослідження була представлена експлікація процесу індивідуації особистості крізь призму інтерпретації трансцендентної функції психіки в контексті філософських та психоаналітичних поглядів Карла Густава Юнга. В ході дослідження по-перше, було визначено, що індивідуація (розвиток Самості) – це актуальна життєва мета особистості, яка узгоджується з її гносеологічним досвідом. По-друге, підкреслено, що трансцендентна функція є рушійною силою процесу індивідуації, яка інтегрує протилежні інстанції психіки (свідомість [Eго] та безсвідоме) і таким чином підтримує цілісність особистості.

Список використаних джерел:

- [1] Maddalena G. (2017). Jung and Peirce. Towards a Psychosynthesis? –European Journal of Pragmatism and American Philosophy, IX-1–URL: <http://journals.openedition.org/ejppap/1005>; DOI: <https://doi.org/10.4000/ejppap.1005>.
- [2] Gildersleeve M. (2016). Retrieving and Projecting the Transcendent Function with Complexes and the Rosarium Philosophorum – London –Cosmos and History (OHP): The Journal of Natural and Social Philosophy – Vol. 12, No.1.
- [3] Wang H. (2020). The Jungian Transcendent Function, The Dance of Dao, and the Inner Landscape of Education – USA – California State Polytechnic University, Pomona – Journal of East-West Thought Vol. 9; Issue 4.
- [4] Shams P. & Pourgiv F. (2015). The mariner’s way of individuation: An insight into the Jungian principle of acausality – USA – California Institute of Integral Studies – International Journal of Transpersonal Studies, 34 (1-2), 45 – 54...International Journal of Transpersonal Studies, 34 (1) – <http://dx.doi.org/10.24972/ijts.2015.34.1-2.45>